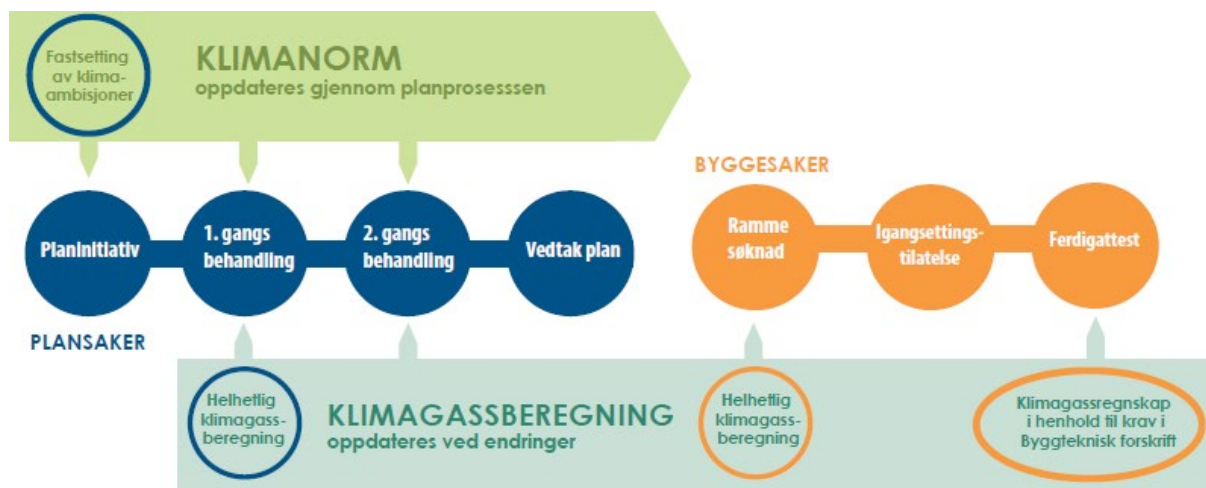

Klimanormen består av kriterier som skal benyttes for å vurdere plangrep og alternative løsninger som gir det beste resultatet klimamessig i innledende fase. Det er ingen krav til måloppnåelse for prosjektene, men Bergen kommune oppfordrer alle til å bidra til å redusere klimafotavtrykket i hvert enkelt prosjekt. For at klimanormen skal være en garanti for reelle klimagassreduksjoner, er det en forutsetning at kriteriene følges opp og dokumenteres til politisk behandling, og gjennom byggesaken frem til ferdigstillelse av prosjektet. Ambisjonene fra klimanormen skal suppleres med levering av klimagassberegninger til 1. og 2.gangs behandling av planen, samt til byggesak.

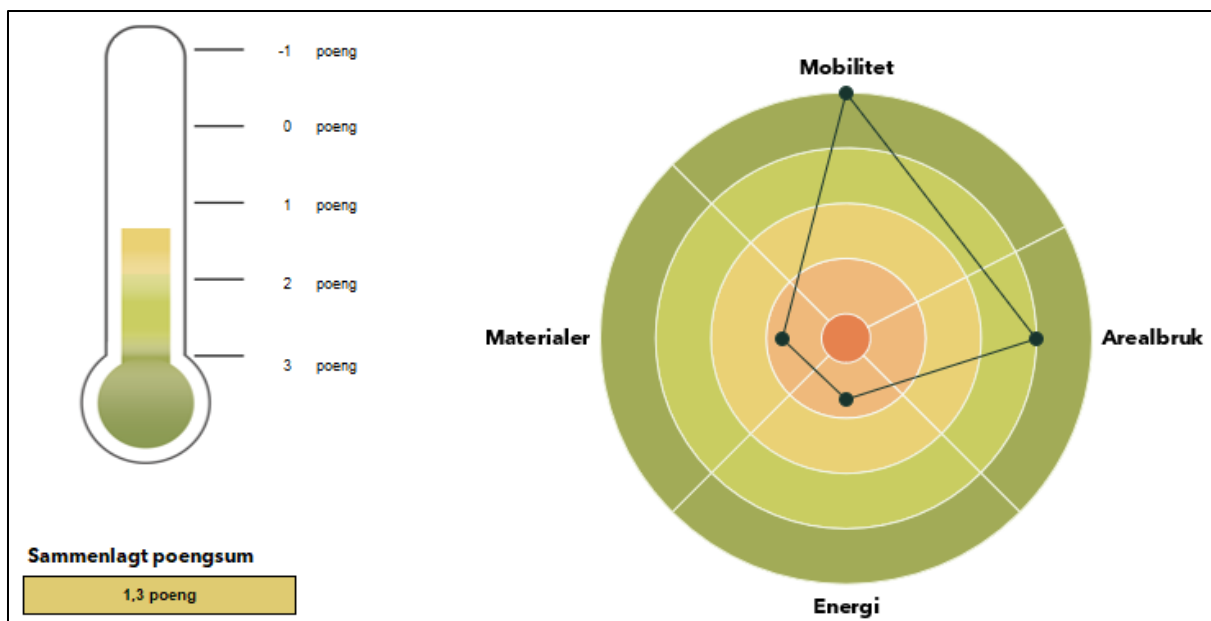

Noen av kriteriene er vanskelige eller ikke mulig å dokumentere i planfasen. Dette gjelder bl.a. flere kriterier om materialbruk. For disse kriteriene forutsettes det at man i planfasen setter et ambisjonsnivå, som videre sikres, og må følges opp og dokumenteres i senere faser. Dette er en foreløpig vurdering som vil justeres gjennom planarbeidet.

Premiss for denne beregningen er at alle bygg i planområdet rives, med unntak av trafostasjon på eiendom 13/338 som bevares. Det reguleres for 18.776 m² BRA nybygg. BRA bygg som rives i forbindelse med planen er 499 m². Alle bygg i planområdet er regulert til riving i vedtatt områderegulering planID 61160000 og pågående sykkelplan planID 65150000. Beregninger i klimanormen tar kun med BRA m² for de to byggene som vil rives som følge av realisering av denne planen. Bygg som rives som følge av realisering av allmenninger eller sykkelstamveg er ikke medregnet. Regulerte allmenninger inngår i planen, og detaljprosjekteres parallelt av BME.

Vurderingene tar utgangspunkt i bestemmelser og plankart til offentlig ettersyn, og tidligfase klimagassberegning.

Resultater fra foreløpige beregninger gir en sammenlagt poengsum på 1,3 som viser at tiltaket har klimaambisjoner ut over minimumskravet i KPA:

- 1 = Tiltaket er i strid med KPA
- 0 = Tiltaket er i tråd med minimumskrav i KPA
- 1 = Tiltaket har ambisjoner utover minimumskravet i KPA
- 2 = Tiltaket har høye klimaambisjoner
- 3 = Tiltaket har klimaambisjoner på høyde med dagens beste praksis

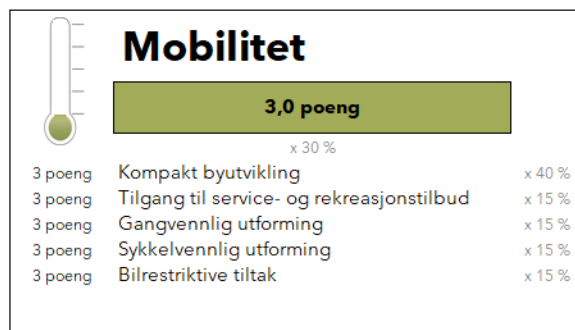
Mobilitet:

3 poeng = Tiltakets klimaambisjon er på høyde med dagens beste praksis.

Planområdet ligger hovedsakelig i sentrumsjerne og delvis i byfortettingssone som gir 3 av 3 poeng. For gang- og sykkelvennlig utforming vurderes det dithen at det kan oppnås samtlige punkt i sjekklisten i veilederen. Det reguleres ikke for parkering i planområdet, all parkering skal løses i fellesanlegg utenfor, fortrinnsvis i regulert parkeringsanlegg i S8/S10, og det er kortere til bybane- og bussholdeplasser enn til bilparkering. I kategori *tilgang på service- og rekreasjonstilbud*, er det gitt 3 poeng (9 eller flere ulike tilbud innenfor gangavstand), hvorav en skal være skole eller barnehage. Under dette ligger barnehage, dagligvare, bybanestopp, flere serveringstilbud, treningssenter, lekeplass, parkområde mm. Det vurderes derfor full måloppnåelse i kategorien.

Bilfritt planområde er sikret i plankart, parkeringsdekning for sykkel er sikret i bestemmelser og illustrasjonsplan.

Premiss: sykkelverksted og vaskemulighet for sykkel, plassering av gjestesykkelparkering vises i illustrasjonsplan, eksisterende gangnett opprettholdes i bygg/anleggsfase, eller erstattes av likeverdige forbindelser. (Alle punkt i sjekklister for gang- og sykkelvennlig utforming imøtekommes)

Arealbruk

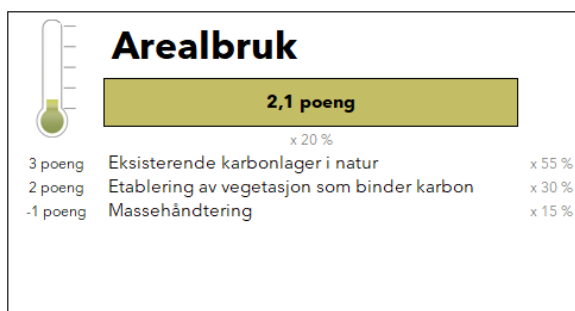
2,1 poeng = Tiltaket har høye klimaambisjoner og legger til rette for å minimere arealforbruket.

Planområdet har et godt utgangspunkt fordi det bygges på allerede bebygd område. I tillegg reguleres Grønnallmenningen gjennom planområdet, med beplantning og blågrønne løsninger. *Etablering av vegetasjon som binder karbon* vurderes til 2 poeng, der minimum 30% av

planområdet reguleres som ubebygd og vegetert, samt minimum 6 av tiltakene i sjekkliste for å øke karbonbinding er sikret (plante trær, plante i flere sjikt, med variert rotsystem, flerårige planter, verdifull natur gjenbrukes, torvfri jord). Det er lite eksisterende naturmangfold å bevare ettersom planområdet består hovedsakelig av private hager. Verdifull natur/store trær søkes bevart, evt. etablert, og planen vil tilføre nye grønne arealer. Dermed vurderes det at en oppnår maks score 3 poeng, på *eksisterende karbonlager i natur*.

Vurdering av massehåndtering er satt til -1 etter som tiltaket medfører uttak/deponering av masser med volum over 1000 m³, som berører areal over 1 da eller gir et avvik fra eksisterende terreng over 3 m. Dersom overskuddsmasser foredles til byggeråstoffer som pukk/grus, sand ol. På stedet, vil dette bedre scoren (2 poeng), men slik støyende tiltak er kanskje ikke ønskelig gitt tomtens sentrale plassering med mange naboer tett på.

Sikret i bestemmelser (kvaliteter, jorddybde og trær), plankart (areal) og illustrasjonsplan (beplantning). Premiss: Bevaring/erstatning av verdifull natur/store trær, krav til jorddybde og kvalitet, beplantning, plante trær mm.

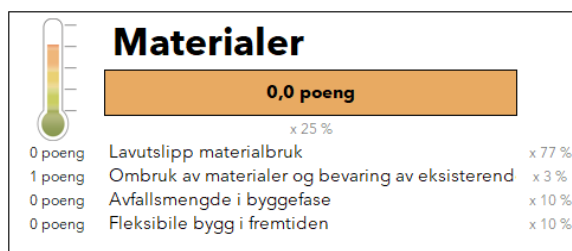
Materialer

0 poeng = Tiltaket er i tråd med KPA.

Vurdering av lavutslipp materialbruk tar utgangspunkt i ambisjon om 10% redusert klimagassutslipp fra prosjektets materialer sammenlignet med et standardbygg (score 0). Ettersom alle bygg i planområdet skal rives, og det skal vurderes ombruk av materialer som for eksempel skifertak, vurderes *ombruk av materialer og bevaring av eksisterende bygg* til 1 poeng (10% ombruk). Bestemmelser sikrer at det skal gjøres gjenbrukskartlegging med fokus på lokalt gjenbruk av materialer i eksisterende bygninger som forutsettes revet. Ettersom det ikke er gjort beregninger av mengde byggeavfall generert på dette stadiet, er *avfallsmengde i byggefase* satt til 0 poeng.

Når det gjelder fleksibilitet i bygg vil en trolig holde seg til ambisjonsnivå som følger TEK i størstedelen av bygningsmassen. Første etasje mot veg har større etasjehøyder som gir mulighet for mer fleksible løsninger med kombinert areal for bolig og næring. På grunn av denne fleksibiliteten i deler av bygningsmassen, settes poeng til 0 der punkt 1 i sjekklisen er utført. (sjekkliste for økt måloppnåelse: etasjehøyde, planløsning og konstruksjoner, tekniske systemer, bærekonstruksjoner, romløsninger/tilkomst, lys).

Brutto etasjehøyde på 4 meter på gateplan er sikret i reguleringsbestemmelser.

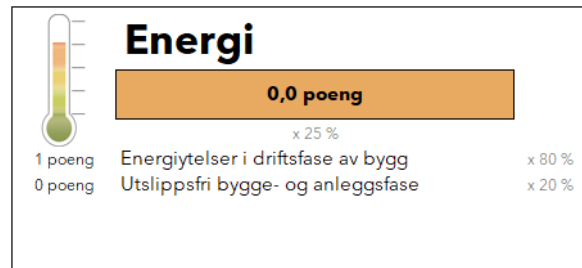

Premiss: Alle bygg rives, bortsett fra eldre trafo. Ombruksgrad vurderes. Punkt 1 i sjekkliste: «Etasjehøyde muliggjør flere typer bruk og mulighet for andre ventilasjonsløsninger».

Energi

0 poeng = tiltaket er i tråd med KPA

Vurdering av energiytelse i driftsfase følger krav i TEK, *energibehov i nybygg* vurderes derfor til 0 poeng. Bestemmelsene sikrer tilknytning til fjernvarme, eller bedre miljømessige løsninger. Dersom det ønskes høyere måloppnåelse må det sikres redusert energibehov 30% lavere enn TEK, eller følge Futurebuilt eller passiv/plusshus standard.

I bygge- og anleggsfasen skal masser som gjenbrukes oppbevares i planområdet, og det skal vurderes ombruk av materialer fra bygg som rives. Det er ikke satt krav til fossilfri byggeplass. Utslipp i bygge- og anleggsfasen vurderes derfor til 0 poeng **det er utarbeidet en plan for å redusere klimagassutslipp i bygge- og anleggsfasen.**

Premiss: **Plan** for å redusere klimagassutslipp i bygge- og anleggsfasen sikres i bestemmelser.